

RIKSDAGENS SVAR 78/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

Ärende

Regeringen har till 2001 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (RP 246/2001 rd).

Beredning i utskott

Jord- och skogsbruksutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (JsUB 5/2002 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att de förvärvsinkomstgränser som hänger samman med pensionsförmåner och andra förmåner utreds och att beloppen justeras.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 1 § 1 mom. 2 punkten, 5 §, 7 § 2 mom., 10 § 3 mom., 14 § 2 mom., 22 § 1 mom. 1 och 6 punkten, 28 §, 29 § 2 mom. och 34 § 2 mom.,

av dessa lagrum 1 § 1 mom. 2 punkten, 7 § 2 mom., 10 § 3 mom., 14 § 2 mom., 22 § 1 mom. 1 och 6 punkten, 28 § och 34 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1326/1999, samt

fogas till 7 §, sådan den lyder i nämnda lag 1326/1999, nya 3 och 4 mom., till 10 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. och det ändrade 3 mom. blir 3 och 4 mom., till 13 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, nya 2 och 3 mom., till 14 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 3 mom., till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och i lag 1226/2000, ett nytt 4 mom., till 22 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 1326/1999, en ny 7 punkt, till lagen en ny 30 a § samt till 34 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, nya 3 och 4 mom. som följer:

1 §

I denna lag bestäms om förtidspensionering från jordbruk, som

2) när avträdelsen sker 2000—2006 baserar sig på ett nationellt system som till sina princi-

per motsvarar det system för förtidspensionering från jordbruk som avses i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar.

5 §

Ett villkor för avträdelsestöd är att avträdaren då avträdelsen sker har fyllt

1) 55 men inte 65 år, om avträdelsen sker genom en generationsväxlingsöverlåtelse av gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader 2003—2004, och 56 men inte 65 år, om en sådan överlåtelse sker 2005—2006,

2) 55 men inte 65 år, om avträdelsen sker genom överlåtelse av renar 2003—2006,

3) 57 men inte 65 år, om avträdelsen sker genom överlåtelse av äganderätten till gårdsbruksenhetens åkermark som tillskottsmark 2003—2006,

4) 60 men inte 65 år, om avträdelsen sker genom utarrendering av gårdsbruksenhetens åkermark som tillskottsmark 2004—2006.

Om avträdarna är äkta makar och den äldre av dem uppfyller villkoren i 1 mom. och också i övrigt är berättigad till avträdelsestöd, är den yngre av makarna berättigad till avträdelsestöd, om avträdelsen sker tidigast fem år innan han eller hon uppfyller åldersvillkoret i 1 mom.

Om avträdaren är efterlevande make till en lantbruksföretagare, är han eller hon berättigad till avträdelsestöd, om avträdelsen sker tidigast fem år innan han eller hon uppfyller åldersvillkoret i 1 mom.

Om avträdaren är en lantbruksföretagare som bedrivit jordbruk som delägare i en sammanslutning tillsammans med ett äldre syskon som uppfyller åldersvillkoret i 1 mom. och övriga villkor för avträdelsestöd, är den yngre delägaren i sammanslutningen berättigad till avträdelsestöd, om avträdelsen sker tidigast fem år innan han eller hon uppfyller åldersvillkoret i 1 mom.

Avträdelsestöd betalas dock inte till den yngre make, efterlevande make eller yngre delägare i sammanslutning vilka avses i 2—4 mom. för ti-

den innan det i 1 mom. föreskrivna åldersvillkoret uppfylls.

7 §

Ett villkor för avträdelsestöd är att avträdaren även upphör med andra än i 1 mom. avsedda förvärvsarbeten eller att hans eller hennes förvärvsinkomster av dessa andra arbeten per månad kan uppskattas till ett belopp som är mindre än två gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961). Som inkomst betraktas härvid likväl inte i socialvårdslagen (710/1982) avsett stöd för närståendevård eller i familjevårdarlagen (312/1992) avsett arvode. I fall som avses i 5 § 2, 3 eller 4 mom. skall den yngre maken, den efterlevande maken eller sammanslutningens yngre delägare upphöra med eller minska sitt förvärvsarbete senast då han eller hon uppfyller åldersvillkoret för avträdelsestöd.

Det som i 2 mom. bestäms om att upphöra med eller minska andra förvärvsarbeten efter avträdelsen gäller dock inte det arbete avträdaren utför i ett förtroendeuppdrag. Med förtroendeuppdrag avses i denna lag att inneha ett uppdrag enligt lagen om riksdagsmannaarvode (328/1947) eller ett statligt förtroendeuppdrag eller att vara en i 32 § kommunallagen (365/1995) avsedd kommunal förtroendevald eller att inneha ett förtroendeuppdrag enligt 1 b § lagen om pension för arbetstagare. Avträdelsestöd betalas dock inte till avträdaren förrän det ovan avsedda förtroendeuppdraget upphört eller inkomsterna för arbetet i förtroendeuppdraget tillsammans med inkomsterna från andra förvärvsarbeten kan uppskattas bli mindre än det belopp som anges i 2 mom.

Utan hinder av 1 mom. får avträdaren dock utföra sådana arbeten enligt 5 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) som främjar skötseln och användningen av skogar.

10 §

Upphörandet med jordbruksproduktionen kan också ske så att avträdaren arrenderar ut gårds-

bruksenhetens åkermark i delar eller som en helhet som tillskottsmark för bedrivande av jordbruk till en eller flera förvärvare som uppfyller villkoren i 1 mom.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de villkor som avses i 1 och 3 mom.

13 §

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på utarrendering som avses i 10 § 2 mom.

Om gårdsbruksenhetens åkrar eller en del av dem överläts till två sådana förvärvare gemensamt som avses i 9 eller 10 § för att odlas av dem tillsammans skall förvärvarna förbinda sig att hålla åkrarna oskiftade i sin ägo eller, om överlåtelsen förverkligas genom utarrendering, i sin besittning under den tid de förbindelser som anges i denna lag är i kraft. Om åkrarna överläts till äkta makar gemensamt skall makarna hålla åkrarna på ett motsvarande sätt oskiftade i sin ägo eller besittning även om bara den ena av dem uppfyller villkoren för en förvärvare.

14 §

Då avträdarens lägenhet är en renhushållningslägenhet eller därmed jämförbar lägenhet kan en överlåtelse av renar och produktionsbyggnader samt produktionskonstruktioner enligt 9 § 2 mom. och 10 § 3 mom. ske genom köp eller gåva.

En sådan avträdelse genom utarrendering som avses i 10 § 2 mom. kan ske genom ett arrendavtal som ingåtts för minst tio år.

19 §

Till avträdelsestödet fogas en barnförhöjning enligt 29 § folkpensionslagen på de villkor som anges i paragrafen.

Betalning av avträdelsestöd

22 §

Avträdelsestöd betalas från den sista avträdelse-
setidpunkten enligt 15 §, dock inte förrän

1) avträdaren har uppfyllt åldersvillkoret i 5 § 1 mom.,

6) förvärvaren har börjat infria sin förbindelse enligt 9 § 1 mom. 6 punkten, 9 § 2 mom., 10 § 1 mom. 5 punkten eller 10 § 3 mom.,

7) avträdaren i de fall som avses i 7 § 3 mom. upphört med eller minskat sitt arbete i förtroendeuppdrag så att inkomsterna från dessa förtroendeuppdrag tillsammans med inkomsterna från andra förvärvsarbeten kan uppskattas bli mindre än det belopp som anges i 7 § 2 mom.

28 §

Förvärvaren har rätt att avbryta infriandet av sin i 9 § 1 mom. 6 punkten, 9 § 2 mom., 10 § 1 mom. 5 punkten eller 10 § 3 mom. angivna förbindelse på grund av fullgörande av värnplikt, yrkesstudier som gäller eller stöder gårdsbruksverksamheten eller av annat godtagbart skäl. Varar ett sådant hinder längre än ett år, skall pensionsanstalten förlänga förbindelsetiden med motsvarande tid, om inte förvärvaren visar att han själv, hans make eller en annan förvärvare uppfyller förpliktelseerna i förbindelsen.

29 §

Om försummelsen av förbindelsen måste anses vara ringa eller om vägande skälighetssynpunkter annars talar för det, kan pensionsanstalten dock besluta att helt eller delvis avstå från att driva in avträdelsestödet kapitalvärde. Om förvärvare som avses i 10 § genomför en sådan generationsväxling enligt 9 § i samband med vilken en förbindelse som avses i 10 § vid generationsväxlingen överförs på den som fortsätter jordbruket för att uppfyllas av honom eller henne lämnas avträdelsestödet kapitalvärde oindrivet i dess helhet.

30 a §

Den som får avträdelsestöd är skyldig att underrätta pensionsanstalten om sådana förändringar som inverkar på hans eller hennes rätt att få avträdelsestöd eller på beloppet av det avträdelsestöd han eller hon erhåller.

Pensionsanstalten, Arbetskrafts- och näringscentralen eller kommunens landsbygdsnäringsmyndighet kan vid behov av den som får avträdelsestöd kräva utredning om att han eller hon fortfarande uppfyller villkoren för avträdelsestöd. Om stödtagaren inte inom en för honom eller henne utsatt skälig tid lämnar nämnda utredning, kan pensionsanstalten besluta att utbetalningen av avträdelsestödet avbryts tills utredningen har lämnats.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de förändringar enligt 1 mom. som den som får avträdelsestöd är skyldig att lämna upplysningar om.

34 §

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om hur de uppgifter som enligt denna lag ankommer på Arbetskrafts- och näringscentralerna skall skötas i landskapet Åland.

Jord- och skogsbruksministeriet ingår med pensionsanstalten och vid behov med Ålands landskapsstyrelse ett sådant avtal om användningen av Europeiska gemenskapens medel som avses i artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken. I avtalet anges de uppgifter som pensionsanstalten och Ålands landskapsstyrelse skall sköta i stället för ett utbetalningsställe på det sätt som bestäms om dem i lag, nämnda förordning av rådet och i förordning av statsrådet. I avtalet kan också tas in bestämmelser om tekniska omständigheter som behövs för att pensionsanstaltens och Ålands landskapsstyrelses lagstadgade informationsskyldighet och andra skyldigheter skall kunna uppfyllas, såsom verifiering av utgifternas riktighet, tillhandahållandet av uppgifter som behövs för utbetalningsställets redovisning av utgifterna och andra redovisningar samt tidsfristerna för dem.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter och tidsfristerna i fråga om dem vilka skall tas in i avtalet.

Lagens 19 § 4 mom. och 34 § 2—4 mom. träder i kraft den 2000. Till övriga delar träder lagen i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Om Europeiska gemenskapen inte godkänner stödssystemet i denna lag som sådant, kan lagen sättas i kraft genom förordning av statsrådet till de delar stöd villkoren godkänns.

Genom denna lag upphävs i förordningen den 31 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1583/1994) 14 och 24 §, av dessa 24 § sådan den lyder i förordning 369/2000. Bestämmelserna i nämnda förordning tillämpas dock på avträdelser som sker före den 1 januari 2003, sådana de lyder när denna lag träder i kraft.

Denna lag tillämpas om avträdelserna sker tidigast den 1 januari 2003 och senast den 31 december 2006. Lagens 10 § 2 mom., 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas dock endast om avträdelserna sker tidigast den 1 januari 2004 och senast den 31 december 2006.

De bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på avträdelser som sker före ikraftträdandet. Lagens 34 § 3 och 4 mom. tillämpas dock på avträdelser enligt 1 § 1 mom. 1 punkten lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare.

Lagens 7 § 4 mom. tillämpas på avträdelser som har skett 2000 eller därefter.

Utan hinder av 3 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen tillämpas 19 § 4 mom. i denna lag om avträdelserna har skett före 2003, förutsatt att avträdelsestöd betalas vid denna lags ikraftträdande eller börjar betalas efter ikraftträdandet. Barnförhöjning betalas dock tidigast från och med den 1 januari 2002 så att barnförhöjningen för tiden mellan nämnda dag och den tidpunkt när 19 § 4 mom. träder i kraft betalas efter att 19 § 4 mom. trätt i kraft.

Lagens 29 § 2 mom. tillämpas, om en i momentet avsedd generationsväxling sker efter det att denna lag trätt i kraft och överlåtelsen som

tillskottsmark har skett den 1 januari 2000 eller därefter.

Utan hinder av vad som i 5 § 1 mom. 3 punkten bestäms om åldersgränsen för avträdare förutsätter erhållandet av avträdelsestöd i fråga om avträdare som är födda 1947 eller tidigare att avträdaren när avträdelsen sker har fyllt 55 men inte 65 år. Om avträdarna är äkta makar och den äldre av makarna när avträdelsen sker uppfyller de villkor som anges i detta moment och i övrigt är berättigad till avträdelsestöd, är den yngre av makarna berättigad till avträdelsestöd, om han eller hon har fyllt 50 år när avträdelsen sker.

Om avträdarna är syskon som bedrivit jordbruk för en sammanslutning och den äldre av sammanslutningens delägare uppfyller villkoren i 8 mom., är den yngre delägaren berättigad

till avträdelsestöd, om han eller hon har fyllt 50 år när avträdelsen sker. Avträdelsestöd betalas dock inte till i detta moment och i 8 mom. nämnda avträdare för tiden innan de fyller 55 år. Utan hinder av vad som i 5 § 1 mom. 1 punkten bestäms om åldersgränsen för avträdaren när avträdelsen sker 2005 eller 2006, tillämpas bestämmelserna om åldersgräns i denna ikraftträdelsebestämmelse även på en avträdare som är född 1949. På en yngre äkta make som bedrivit jordbruk tillsammans med en ovan nämnd avträdare samt på en i 5 § 4 mom. avsedd yngre delägare i en sammanslutning tillämpas på motsvarande sätt den åldersgräns på 50 år som föreskrivs i detta moment samt i 8 mom.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 11 juni 2002
